

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2022 - 201
Den 13. januar 2022

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 391 (MOF alm. del) stillet 5. januar 2022 efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 391

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen med bilag fra Foreningen for Bæredygtig Grundvandsbeskyttelse, jf. MOF alm. del – bilag 208, og de heri rejste problemstillinger. Herudover bedes ministeren besvare følgende spørgsmål:

- Kan ministeren bekræfte og redegøre for, at det ikke er de nuværende godkendte sprøjtemidler i landbruget, der er årsag til de aktuelle udfordringer med fund af pesticider i grundvandet?
- Kan ministeren bekræfte og redegøre for, at det altovervejende er enkeltstående punktkildeforureninger, f.eks. udsivninger fra gamle lossepladser, rester fra træbeskyttelsesmidler, malingsrester mv., der er den primære årsag til, at der har været fund af biocider/pesticider i grundvandet?
- Kan ministeren bekræfte og redegøre for, at det primært er ”fortidens synder” med daværende godkendte produkter, der er årsag til, at der er forekommet fund af biocider/pesticider i enkelte grundvandsforsyninger, og at de midler, der er fundet, er forbudt i dag?
- Vil ministeren redegøre for henholdsvis biocider og pesticider, herunder forskellen på dem, og for, hvor store mængder der anvendes i dag i Danmark af midlerne, samt hvor anvendelsen finder sted?”

Svar

Det er fuldstændigt naturligt for os danskere, at vi kan åbne for hanen og drikke vandet. Og det skal det også være fremover – både for os selv og for fremtidens generationer. Jeg har sat gang i en kortlægning af udfordringer ift. Danmarks grundvand, så vi får et samlet udfordringsbillede. Denne kortlægning vil blive afsluttet i første halvår af 2022.

I forhold til Foreningen for Bæredygtig Grundvandsbeskyttelses (FFBG) pressemeddelelse, vil jeg gøre opmærksom på, at GEUS d. 6. december 2021 har sendt et dementi til Effektivt Landbrug¹, hvor de gør opmærksom på, at det ikke er korrekt, når FFBG påstår, at der ikke er sløjfet drikkevandsboringer på grund af landbrugets brug af sprøjtemidler.

./.

I forhold til fund af rester fra godkendt sprøjtemidler i grundvandet, henviser jeg til svaret på MOF alm. del spm. 1760.

./.

I forhold til om fund af rester fra sprøjtemidler i grundvandet hovedsageligt stammer fra punktkilder henviser jeg til svaret på MOF alm. del spm. 1676. Det er regionerne der kortlægger punktkilder.

¹ <https://effektivtlandbrug.landbrugnet.dk/artikler/laeserbreve/71844/forkert-at-der-ikke-slojffes-drikkevandsboringer-paa-grund-af-pesticider-anvendt.aspx>

./.

I forhold til om det hovedsageligt er rester fra tidligere godkendt sprøjtemidler, der findes i vandforsyningernes boringskontrol, henvises der til svaret på MOF alm. del spm. 1589.

I forhold til anvendelsen af hhv. biocidmidler og sprøjtemidler, så er sprøjtemidler beregnet til at beskytte afgrøder mod ukrudt, insekter og svampe og til at regulere afgrødens vækst. Størstedelen af sprøjtemidlerne spredes direkte ud på jord og planter. Biocidmidler er beregnet til at beskytte mennesker, dyr, vand, overflader, materialer eller produkter mod skadegørere som fx skadedyr, bakterier, svampe eller andre uønskede organismer. Der er mange forskellige typer af biocidmidler, f.eks. desinfektionsmidler, konserveringsmidler, midler mod skadedyr samt bundmaling, og afhængig af midlets type kan de anvendes mange forskellige steder.

Mange biocidmidler anvendes indendørs, fx størstedelen af midlerne til at desinficere overflader. Andre biocidmidler anvendes direkte på kroppen, eksempelvis håndsprit og myggemidler. Rester af midler anvendt indendørs eller på kroppen vil primært blive udledt til miljøet via kloak og renseanlæg. Nogle midler anvendes på sådan vis, at resterne vil blive udledt direkte i miljøet, men de spredes kun sjældent direkte på jorden, modsat sprøjtemidlerne. Nogle biocidmidler påføres eller indgår f.eks. i byggematerialer, og her vil der udendørs kunne ske udvaskning af rester til miljøet med regnen. Hertil kommer, at udendørs biocidanvendelse generelt berører væsentlig mindre arealer end sprøjtning på landbrugsjorde. Så selv om det i nogle tilfælde er de samme aktivstoffer, der anvendes i begge typer midler, så er anvendelsen meget forskellig, og dermed vil miljørisikoen for hhv. biocid- og sprøjtemidler med samme aktivstof, kunne være helt forskellig.

De årlige salgsmængder af sprøjtemidler samt af godkendelsespligtige biocidmidler opgøres i Bekæmpelsesmiddelstatistikken. I 2020 blev der solgt 10.025 tons sprøjtemidler, hvoraf aktivstofferne udgjorde 3.170 tons, mens der blev solgt 5.343 tons godkendelsespligtige biocidmidler, hvoraf 186 tons var aktivstoffer. Det bemærkes, at tallet for biociderne kun omfatter de godkendelsespligtige biocidmidler. En del biocidmidler er endnu ikke godkendelsespligtige, fordi arbejdet med at vurdere biocidaktivstoffer fortsat er i gang i EU.

Yderligere registrering af biocidmidler til professionel brug, uanset om midlerne endnu er godkendelsespligtige, findes i Produktregisteret, hvori virksomhederne er forpligtede til selv at foretage indrapportering. Der udarbejdes ikke statistik over de indrapporterede tal, og der må tages forbehold for datakvaliteten, idet der er tale om selvregistrering. For 2020 har virksomhederne registreret, at der er leveret 50.643 tons biocidmidler til professionel brug til det danske marked. Heraf udgør gruppen af desinfektionsmidler langt størstedelen (ca. 95 %). Virksomhederne har desuden registreret 29.915 tons biocidmidler til eget forbrug, og det fremgår ikke umiddelbart, hvad denne registrering dækker over. Det bemærkes, at der er overlap mellem de registrerede mængder i hhv. Bekæmpelsesmiddelstatistikken og i Produktregisteret, idet godkendelsespligtige produkter til professionel brug skal indberettes til begge registre.